

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 25.1.2006
COM(2006) 19 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EKONOMSKO-
SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Tematski program „Nedržavni akterji in organi lokalnih skupnosti v razvoju“

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Okvir	3
2.1.	Analiza teme.....	3
2.2.	Uveljavljeni politični okvir	5
2.3.	Pretekle izkušnje/pridobljena spoznanja	6
2.4.	Utemeljitev tematskega pristopa	6
3.	Tematski program	7
3.1.	Področje uporabe.....	7
3.1.1.	Upravičeni akterji.....	8
3.1.2.	Upravičene vrste intervencij	8
3.1.3.	Geografska pokritost	8
3.2.	Načela načrtovanja programov	9
3.3.	Cilji.....	9
3.4.	Prednostne naloge	10
	PRILOGA – Povzetek preteklih izkušenj	12

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Tematski program „Nedržavni akterji in organi lokalnih skupnosti v razvoju“

1. UVOD

Da bi se racionaliziral in poenostavil veljavni zakonodajni okvir, ki ureja zunanje ukrepe Skupnosti, je Evropska komisija predlagala skupek šestih novih instrumentov v okviru finančnih perspektiv od leta 2007 do 2013. Trije instrumenti (za človekoljubno pomoč, stabilnost in makrofinančno pomoč) so horizontalni in bodo namenjeni posebnim potrebam in okoliščinam. Trije instrumenti (za predpristopno pomoč, za podpiranje evropske sosedске in partnerske politike ter za razvojno in gospodarsko sodelovanje) so zasnovani za izvajanje določenih politik in imajo opredeljena geografska območja. V prihodnje bodo ti instrumenti pravna podlaga za izdatke Skupnosti za programe zunanjega sodelovanja, vključno z ustreznimi tematskimi programi, in bodo nadomestili obstoječe tematske uredbe.

V skladu s temi predlogi tematski programi zagotavljajo določeno dodano vrednost in dopolnjujejo geografske programe, ki še naprej ostajajo osnovni okvir za sodelovanje Skupnosti s tretjimi državami¹.

Komisija se je zavezala, da bo na podlagi uradnih sporočil Evropskemu parlamentu in Svetu z obema institucijama razpravljala o področju uporabe, ciljih in prednostnih nalogah vsakega tematskega programa. Rezultat tega bodo politične smernice za nadaljnje načrtovanje programov, predvsem za tematske strateške dokumente, ki jih bo treba pripraviti v skladu z zgoraj navedenimi instrumenti.

Komisija je pripravila podrobno javno razpravo, da bi v opredeljevanje glavnih značilnosti programa vključila številne zainteresirane strani. Program temelji na rezultatih te razprave (za popolno poročilo o javni razpravi glej spletno stran Evropa Generalnega direktorata za razvoj).

2. OKVIR

2.1. Analiza teme

Lastništvo in udeležba sta ključni načeli razvojne politike EU, kakor je navedeno v „Evropskem soglasju o razvoju“². Da bi se ta načela učinkovito uresničevala, ima Komisija pomembno vlogo pri omogočanju in spodbujanju dialoga med državnimi in nedržavnimi akterji o razvojnih prednostnih nalogah in strategijah v državah partnericah.

V tem okviru je bistvenega pomena podpora razvoja zmogljivosti znotraj držav v vseh njihovih razsežnostih in na različnih ravneh. Vlade partnerice si vedno bolj prizadevajo za

---

¹ Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o „zunanjih ukrepih prek tematskih programov v okviru prihodnjih finančnih perspektiv 2007–2013“ – COM(2005) 324, 3.8.2005.

² Svet Evropske unije, dokument št. 14820/05, 22. november 2005.

spodbujanje sodelovalnih pristopov. Svoje civilne družbe vedno bolj vključujejo v pripravljane in uresničevanje razvojnih strategij in jim omogočajo dostop do financiranja. Vendar pa je udeležba zainteresiranih strani v nekaterih primerih zaradi državnega okvira ali odnosa centralne vlade samo delna, zelo omejena, ali v skrajnih primerih celo nemogoča.

Namen tega programa je naslediti trenutne programe sofinanciranja nevladnih organizacij in programe decentraliziranega sodelovanja. Namesto na sektorje je osredotočen na akterje. Zagotavljal bo finančna sredstva za „lastne pobude“ zainteresiranih strani in tako podpiral njihovo „pravico do pobude“, kadar geografski programi niso ustrezen instrument. Dopolnjeval bo podporo, ki jo lahko istim akterjem ponujajo drugi „sektorski“ tematski programi, predvsem program za demokracijo in človekove pravice.

To sporočilo določa politične smernice za tematski program, ki se bo osredotočen na akterje in ki mora biti obvladljiv, subsidiaren geografskim programom in dopolnilo drugim tematskim programom. Smernice razlikujejo med akterji in upoštevajo njihovo dodano vrednost glede na področje uporabe programa in značilnosti, potrebe ter omejitve akterjev (zmožnosti, potencial, posebna interesna področja, finančna sredstva), da se jih lahko čimbolj učinkovito vključilo v razvojno politiko ES. Pristop, ki je osredotočen na akterje, prepoznava organizacije civilne družbe kot ključne akterje pri zagotavljanju pomoči in kot pomembne udeležence pri postopkih oblikovanja politike. Zaradi tega bo ta program civilni družbi omogočal, da uporabi svojo pravico do pobude, oblikuje inovativne pristope in v postopek vnese posebno dinamiko.

Dodana vrednost nedržavnih akterjev je v njihovi neodvisnosti od države, bližini in razumevanju določenih odjemalcev, zmožnosti, da opredelijo svoje posebne interese, v znanju in izkušnjah, ki jih prinesejo, ter v njihovi zmožnosti, da premostijo nevaren „prepad“ med strateškimi cilji in njihovim uresničevanjem v praksi.

Med nedržavnimi akterji lahko poudarimo posebne prispevke različnih vrst organizacij. Nevladne organizacije vnesejo glas državljanov in podeželskega prebivalstva v politične razprave in učinkovito pripomorejo k razvojnim dejavnostim. Organizacije delodajalcev in delavcev imajo ključno vlogo pri spodbujanju socialnega dialoga, s čimer pripomorejo k omogočanju dostojnega dela za vse in k pravični rasti. Neodvisne politične ustanove lahko prispevajo k podpori demokratičnih načel in k povezovanju državljanov in političnih zastopnikov. Univerze lahko izboljšujejo analitične sposobnosti civilne družbe in raziskovalne zmožnosti, prav tako pa lahko izboljšujejo tudi mrežno povezovanje sever-jug in jug-jug.

Podpora organom lokalnih skupnosti naj bi potekala predvsem v okviru geografskih programov s postopki decentralizacije. Vendar pa so precej bližje državljanom kot druge javne ustanove in lahko omogočajo takojšnje vključevanje državljanov v razvojne postopke, interakcijo med državljani in državo, ter gradijo mostove med EU in državljani držav partneric.

Glavne sestavne dele tega predloga lahko povzamemo na naslednji način:

- Do financiranja v okviru tega tematskega programa so načeloma upravičene vse organizacije civilne družbe in organi lokalne oblasti iz EU in držav partneric.
- Večina finančnih sredstev bo dodeljenih za podporo intervencijam na terenu, ki se opravljajo v državah v razvoju. Vendar pa bo program tudi ustrezno upošteval intervencije,

ki spodbujajo ozaveščanje in izobraževanje za razvoj. Do financiranja bodo upravičene tudi dejavnosti, ki omogočajo usklajevanje med mrežami zainteresiranih strani.

- Različne vrste intervencij se bodo izvajale v državah v razvoju, vključenih v razvojno in gospodarsko sodelovanje, ter v vseh državah, ki jih zajema evropska sosedska in partnerska politika.
- Države članice EU in države pristopnice so upravičene do sredstev za intervencije, ki spodbujajo ozaveščanje in izobraževanje za razvoj, ter za usklajevanje med mrežami zainteresiranih strani EU.
- Posebne prednostne naloge in podrobnosti o posebnem področju uporabe programa bodo določene v večletnem programskem dokumentu (v tematskem strateškem dokumentu).

2.2. Uveljavljeni politični okvir

Vključevanje nedržavnih akterjev in organov lokalne skupnosti v razvojni postopek, tudi z dialogom in finančno podporo, je uveljavljeno načelo razvojne politike ES, ki se odraža v številnih dokumentih o politikah Komisije ter sklepih, resolucijah in mnenjih drugih ustanov EU³.

„Evropsko soglasje o razvoju“

„EU podpira široko udeležbo vseh zainteresiranih strani pri razvoju držav in spodbuja vse dele družbe, naj sodelujejo. Civilna družba ter gospodarski in socialni partnerji, kot so sindikati, organizacije delodajalcev in zasebni sektor, nevladne organizacije in drugi nedržavni akterji ali države partnerice, igrajo ključno vlogo kot promotorji demokracije, socialne pravičnosti in človekovih pravic. EU bo okrepila svojo podporo za usposabljanje nedržavnih akterjev, da se okrepi njihova vloga pri razvojnem postopku in pospeši politični, socialni in gospodarski dialog. Priznana bo tudi pomembna vloga evropske civilne družbe; zato bo EU posebej pozorna na izobraževanje o razvoju in na ozaveščanje državljanov EU.“

Ta pristop se odraža tudi pri sporazumih o partnerstvu in sodelovanju. „Partnerska“ razsežnost sodelovanja AKP-ES je omogočila oblikovanje, postopno utrjevanje in formalizacijo udeležbenih razvojnih pristopov. Udeležba je izrecno vključeno med načela sodelovanja AKP-EU in vključuje vrsto zainteresiranih strani. Nedavna revizija Kotonovskega sporazuma je zagotovila priložnost za nadaljnjo krepitev tega pristopa, prvič z omogočanjem dostopa do financiranja na podlagi dialoga pri načrtovanju programov in drugič z razširjanjem tega pristopa na organe lokalnih skupnosti⁴. ES si pri sodelovanju z drugimi geografskimi skupinami, na primer z Azijo, Latinsko Ameriko in sosednjimi državami, na splošno prizadeva za vedno večje vključevanje organizacij civilne družbe in njihovo sodelovanje v

³ „Evropsko soglasje o razvoju“ (Svet EU – 14820/05, 22.11.2005); „Udeležba nedržavnih akterjev pri razvojni politiki ES“ – COM(2002) 598, 7.11.2002; sklepi Sveta z dne 19. maja 2003, resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. septembra 2003, mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 16. julija 2003.

⁴ Revizija Kotonovskega sporazuma, členi 4, 6 in 58, ter Priloga IV, člena 4 in 15.

političnih razpravah⁵. Zato je udeležba civilne družbe sestavni del običajnega načina delovanja ES.

Cilj evropske sosedске politike je oblikovanje prednostnega partnerstva s sosednjimi državami, da bi se jih približalo Uniji in jim ponudilo delež na notranjem trgu Skupnosti skupaj s podporo pri dialogu, reformah ter socialnem in gospodarskem razvoju. Ta politika je osredotočena predvsem na integracijo, vendar ponavadi vključuje precej razvojnih vidikov. Zmanjševanje revščine in cilji na področju socialnega razvoja bodo pripomogli k oblikovanju uspešnejših, pravičnejših in s tem stabilnejših družb na področjih, ki so pretežno države v razvoju. Instrumenti, ki lahko zagotovijo tehnično in finančno pomoč pri podpiranju te politike, bodo vključevali, kjer je to ustrezno, najboljše razvojne prakse za spodbujanje učinkovitega upravljanja in uresničevanja. Udeležbeni pristopi so nedvomno del te „najboljše razvojne prakse“.

2.3. Pretekle izkušnje/pridobljena spoznanja

S sofinanciranjem nevladnih organizacij iz EU in programi decentraliziranega sodelovanja so se vedno bolj utrjevali instrumenti razvojne politike, ki se osredotočajo na akterje in podpirajo pravico akterjev do pobude. Pretekle izkušnje (glej Prilogo), ocene in razprave z različnimi zainteresiranimi stranmi kažejo, da se možnosti za strateško partnerstvo med ES in zainteresiranimi stranmi, ki niso centralne vlade, premalo uporabljajo. Zdi se, da to ni povezano z okviri politike, ampak je v glavnem posledica zahtev finančnih uredb, pogostih sprememb izvedbenih določb in pogojev. Istočasno se je število predloženih predlogov za financiranje znatno povečalo, ne da bi se v skladu s tem povečali tudi človeški viri Skupnosti, ki bi lahko obravnavali ta vprašanja. Komisija se trenutno ukvarja z raziskovanjem novih pristopov k postopkom izbora z namenom zmanjšati upravne obremenitve, bolje opredeliti pozive za zbiranje predlogov in majhnim nevladnim organizacijam omogočiti dostop do financiranja. Oblikovanje podrobno razčlenjenega pristopa, osredotočenega na akterje, bo prispevalo k inovativnemu in enostavnejšemu pristopu k sofinanciranju teh akterjev.

2.4. Utemeljitev tematskega pristopa

Poleg podpiranja nevladnih akterjev z vrsto programov humanitarne pomoči in sodelovanja na področju razvoja (tako geografskih kot tematskih) je za naslednje primere potreben tematski program, osredotočen na akterje, skupaj z ustrezno količino finančnih sredstev:

- Kadar je sodelovanje prek geografskih programov omejeno, kot na primer pri težavnih partnerstvih⁶, program omogoča ES nadaljnje udejstvovanje, neposredno podpiranje prebivalstva, pospeševanje izvajanja pomoči in lajšanje dostopa do osnovnih storitev, pospeševanje postopkov demokratizacije in vzpostavljanje miru v takih situacijah. S tem naj bi se dopolnjeval napredek javnih ustanov na teh področjih.

---

⁵ Glej predvsem člen 43 sporazumov o političnem dialogu in sodelovanju z državami Srednje Amerike in Andske skupnosti.

⁶ Težavna partnerstva so opredeljena kot tista partnerstva, pri katerih ni mogoče v celoti uporabljati običajnih instrumentov sodelovanja z namenom podpiranja pobud zainteresiranih strani, ki niso centralne vlade, zaradi enega od naslednjih razlogov: (1) države, v katerih je sodelovanje prekinjeno, (2) države, v katerih se oblasti ne zavzemajo za cilje zmanjševanja revščine in za druga temeljna načela razvojne politike, vključno z odgovornim vodenjem države in udeležbo civilne družbe ter decentraliziranih oblasti, in (3) države, kjer je dialog o sodelovalnih pristopih k razvoju zelo omejen.

- Kjer obstajata sodelovanje in učinkovito partnerstvo, dejavnosti, financirane s tem programom, dopolnjujejo in izboljšujejo programe sodelovanja države ali regije s podporo zainteresiranim stranem pri uvajanju novih programov in pristopov, da lahko bolje in celovito vključijo horizontalne prednostne naloge, omogočijo udeležbo državljanov ali posebnih skupin, podpirajo enakost spolov, povečujejo zmogljivosti na novih področjih, na primer na področju korektnega trgovanja, zagovarjanja okolja itd.
- Program bo pomagal vzpostaviti zaupanje med državnimi in nedržavnimi akterji, na primer glede razpravljanja o politiki, zagotavljanja osnovnih storitev itd., da bi se omogočilo njihovo postopno vključevanje v geografske programe, v katere še niso vključeni.
- Program bo pomagal ozaveščati javnost v EU o razvojnih vprašanjih in spodbujati izobraževanje za razvoj, vključiti razvojno politiko v evropske družbe, pridobiti večjo podporo javnosti v EU za ukrepe proti revščini in za pravičnejše odnose med razvitimi državami in državami v razvoju, spremeniti odnos v EU do vprašanj in težav, s katerimi se spopadajo države v razvoju in njihovi prebivalci, ter spodbujati socialno razsežnost globalizacije.
- Program bo podpiral ukrepe za krepitev usklajenosti in interakcije med zainteresiranimi stranmi in ustanovami EU, da bi olajšal mrežno povezovanje in interakcijo.
- Program bo lahko podprl pobude zainteresiranih strani za pospeševanje razvoja zmogljivosti znotraj države za udeležbo v političnih razpravah in zagotavljanje osnovnih storitev (zdravstvo, izobraževanje, zaposlovanje, varnost, vključno s preprečevanjem spopadov, pripravljenostjo na nesreče, itd.) na lokalni ravni, kjer ni mogoče uporabljati geografskih programov ali kadar so potrebni inovativni pristopi. Možnost vključevanja številnih javnih in nejavnih akterjev iz EU in držav partneric je del dodane vrednosti programa.
- Na splošno bo program subsidiarno geografskim programom podpiral pravico zainteresiranih strani do pobude, tako da bo financiral „njihove pobude“, namesto da bi podrobno opredeljeval dejavnosti „izvajalskih partnerjev“, ki se podpirajo. Vendar pa je pomembno, da program pripomore k ustrezni usklajenosti z drugimi razvojnimi dejavnostmi, ki jih podpira ES, in z razvojnimi strategijami držav partneric, ki jih podpirajo geografski programi. Dopolnjevanje tega tematskega programa in drugih programov, ki jih financira ES, je treba čim bolj povečati⁷.

3. TEMATSKI PROGRAM

3.1. Področje uporabe

To sporočilo določa splošne politične smernice glede področja uporabe programa. V večletnem tematskem strateškem dokumentu⁸ bodo te smernice natančneje opisane, prednostne naloge pa opredeljene na različnih ravneh (po državah, vrstah intervencij in

---

⁷ Za namene tega dokumenta usklajenost pomeni, da dejavnosti ne zmanjšujejo učinkovitosti ali vplivajo na druge dejavnosti (na istem ali na drugem področju); dopolnjevanje pomeni delitev dela na podlagi dodane vrednosti vsakega akterja.

⁸ Ustrezni členi razvojnega sodelovanja in gospodarskega sodelovanja ter evropske politike sosedstva in partnerstva.

vprašanih, povezanih z akterji, na primer stopnjah sofinanciranja in pogojih za upravičenost javnih akterjev), da bi lahko bolje opredelili program.

Program bo predvsem namenjen intervencijam na terenu in se bo v glavnem izvajal v državah v razvoju in v regijah, kjer geografski programi zaradi slabe politične zavezanosti ne zagotavljajo podpore ali finančne pomoči nedržavnim akterjem in organom lokalnih skupnosti, v podregijah, ki jih državni program ne doseže, ali v položajih, ko gre za težavna partnerstva, nestabilne države, stanje po spopadih, politično nestabilnost itd.

3.1.1. Upravičeni akterji

Do financiranja iz programa bodo upravičeni številni nepridobitni akterji iz EU in držav partneric. Zanje se pričakuje, da jim bo uspelo pritegniti državljanke k razvoju, izpolniti potrebe prebivalstva, delovati na pregleden in odgovoren način ter dokazati svojo posebno usposobljenost.

Vse vrste nevladnih akterjev, vključno z nevladnimi organizacijami, sindikati, okoljevarstvenimi skupinami, univerzami, političnimi ustanovami itd., lahko prejmejo finančno pomoč iz programa. Poleg tega lahko organi lokalnih skupnosti prejmejo finančno podporo za dejavnosti v posebnih primerih, ko je mogoče opredeliti njihovo dodano vrednost in ko teh dejavnosti ni mogoče izvajati po geografskih programih.

Ta zelo širok pristop, osredotočen na akterje, bo natančneje opisan v večletnem tematskem strateškem dokumentu. Natančnejša merila za upravičenost raznih akterjev se lahko opredelijo v skladu z njihovo dodano vrednostjo, zmožnostmi, posebnimi potrebami in omejitvami (vključno na finančni ravni) za uresničitev prednostnih nalog, opredeljenih v tematskem strateškem dokumentu. Glede na prednostne naloge na področju intervencij lahko tematski strateški dokument ali njegovi izvedbeni dokumenti opredelijo načine, kako lahko posamezni akterji dostopajo do financiranja (odstotek sofinanciranja, vrsta dejavnosti itd). Upoštevalo se bo, da so lahko akterji upravičeni tudi do financiranja iz drugih programov, ki jih financira ES.

3.1.2. Upravičene vrste intervencij

Tematski program bo upošteval pravico upravičenih akterjev do pobude, tako da jim bo zagotavljal finančno pomoč za uresničevanje treh vrst intervencij:

- večina finančnih pomoči bo podpirala intervencije v državah v razvoju in v regijah, ki (1) izboljšujejo razvoj udeležbe, (2) podpirajo usposabljanje zadevnih akterjev na državni ali regionalni ravni in (3) spodbujajo medsebojno razumevanje. Ta vrsta intervencije bo vključevala, kjer je to ustrezno, ukrepe za omogočanje aktivne udeležbe državljanov pri razvojnih postopkih in za izboljševanje njihove sposobnosti ukrepanja;
- ozaveščanje in izobraževanje za razvoj v EU in v državah pristopnicah;
- usklajevanje in komunikacijo med civilno družbo in mrežo lokalnih organov, znotraj njihovih organizacij in med različnimi vrstami zainteresiranih strani, ki delujejo na področju evropske javne razprave o razvoju.

V večletnem tematskem strateškem dokumentu bodo opredeljene podrobnejše prednostne naloge za ukrepe na teh različnih področjih, pri čemer bodo upoštevani geografski programi,

vendar ne bodo postavljeni zelo strogi okviri, tako da se bo s podpiranjem lastnih pobud akterjev upoštevala njihova pravica do pobud.

Vse te vrste ukrepov se lahko uresničujejo v eni ali več državah, na regionalni ali medregionalni ravni. Vsi ukrepi se lahko financirajo s podporo posameznih projektov.

3.1.3. Geografska pokritost

V skladu z „Evropskim soglasjem o razvoju“ bodo intervencije v vseh državah v razvoju, kakor so opredeljene v seznamu prejemnikov uradne razvojne pomoči (URP), upravičene do financiranja po tem tematskem programu⁹. Te države so vključene v razvojno in gospodarsko sodelovanje ter v evropsko sosedsko in partnersko politiko.

Splošna merila za upravičenost držav bodo še natančneje opredeljena v večletnem tematskem strateškem dokumentu. Ta lahko vključuje merila za opredelitev prednostnih držav in regij.

Države članice EU in države pristopnice bodo vključene samo v geografsko področje uporabe tematskega programa za posege na področjih ozaveščanja in izobraževanja za razvoj ter za dejavnosti na področju usklajevanja.

3.2. Načela načrtovanja programov

Komisija bo odločala o štiriletnem (2007–2010) in kasneje o triletnem (2011–2013) tematskem strateškem dokumentu (o programskih dokumentih) v skladu s postopki komitologije. V teh dokumentih bodo podrobneje opredeljena merila za prednostni izbor držav in regij ter prednostni ukrepi. Najpomembnejše zainteresirane strani bodo, kakor bo ustrezno, vključene v različne stopnje programskega cikla.

Na podlagi tega večletnega načrtovanja programov bo Komisija predstavila letne akcijske programe, v katerih bodo opredeljeni prednostni ukrepi, ki jih bo treba podpreti, nekateri cilji, predvideni rezultati in okvirni zneski.

Kar zadeva vmesni pregled, bo v prvem triletnem obdobju (2007–2009) opravljeno zunanje ocenjevanje dejavnosti, da se zagotovijo podatki za pripravo na drugi tematski strateški dokument (2011–2013). Poročila bodo poslana državam članicam in Evropskemu parlamentu; z njimi bo o teh poročilih potekala tudi razprava.

Program se uresničuje v skladu z reformo upravljanja zunanje pomoči iz leta 2000, ki med drugim predvideva tudi prenos upravnih odgovornosti na delegacije (dekoncentracija), kjer je to ustrezno. Nadalje bo Komisija v zvezi z nevladnimi organizacijami sprejela opredelitev nevladnih organizacij na ravni celotne Komisije in pripravila bazo podatkov o nevladnih organizacijah, kar bo službam Komisije na sedežu in delegacijam omogočilo enostaven dostop do kvantitativnih in kvalitativnih informacij o kateri koli partnerski nevladni organizaciji v Skupnosti.

Da bi zagotovili geografsko povezanost med različnimi načini načrtovanja programov, bo v tematskem strateškem dokumentu analizirana podpora, ki se zagotavlja intervencijam s

---

⁹ O seznamu prejemnikov uradne razvojne pomoči (URP) se bo aprila 2006 odločil Odbor za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj. Svet Evropske unije, dokument št. 14820/05, 22. november 2005.

podobnimi področji uporabe v skladu z geografskimi in tematskimi programi, vendar prav tako v skladu z drugimi zadevnimi proračunskimi postavkami, ki jih upravlja ES. Enako analizo je treba, kolikor je to mogoče, opraviti za intervencije, ki jih podpirajo države članice in drugi donatorji. Državni in regionalni strateški dokumenti v opredeljenih državah in regijah morajo to upoštevati in zagotoviti celovito sliko vseh finančnih instrumentov in programov.

3.3. Cilji

Program je predvsem instrument razvojne politike. Splošni cilji programa in cilji vsake od upravičenih vrst ukrepov so skladni z novo deklaracijo o razvojni politiki EU, „Evropskim soglasjem o razvoju“¹⁰. Glavni in najpomembnejši cilj je odpraviti revščino v okviru trajnostnega razvoja, vključno z izpolnjevanjem razvojnih ciljev novega tisočletja (RCNT). Med glavnimi cilji (kakor so opredeljeni v Evropskem soglasju) sta tudi odgovorno vodenje države in človekove pravice, kar sta medsektorski vprašanji, ki ju je treba vključiti v intervencije v državah partnericah. Različne vrste intervencij morajo k tem ciljem prispevati na naslednje načine:

- Intervencije v državah in regijah partnericah morajo spodbujati vključujočo in ozaveščeno družbo. Cilji bodo morali (1) dati prednost tistemu prebivalstvu, ki ga ustaljene storitve in sredstva ne dosežejo in ki je izključeno iz postopkov oblikovanja politike, (2) krepiti usposobljenost organizacij civilne družbe v državah partnericah z namenom omogočiti njihovo sodelovanje pri opredeljevanju in uresničevanju trajnostnih razvojnih strategij, (3) omogočiti interakcijo med državnimi in nedržavnimi akterji v različnih okvirih. Treba se je posvetiti opredeljevanju in določanju akterjev iz še posebno mejnih in ranljivih skupin. Intervencije lahko vključujejo tudi dejavnosti, namenjene izboljševanju sposobnosti državljanov za ukrepanje, obrambo njihovih pravic in vključevanje v politično razpravo na lokalni, državni in mednarodni ravni.
- Dejavnosti na področju ozaveščanja in izobraževanja za razvoj v EU in državah pristopnicah so namenjene dvigovanju ravni zavesti evropskega prebivalstva glede razvojnih vprašanj. Pridobiti morajo aktivno podporo evropske javnosti za strategije za zmanjševanje revščine in za trajnostni razvoj v državah partnericah, za pravičnejše odnose med razvitimi državami in državami v razvoju, ter okrepiti vlogo civilne družbe kot dejavnika napredka in sprememb.
- Dejavnosti za usklajevanje med mrežami civilne družbe, znotraj njihovih organizacij in z ustanovami EU, katerih cilj je bolj učinkovito sodelovanje, s pospeševanjem sinergije in zagotavljanjem strukturiranega dialoga. Usklajevanje bo prispevalo k večji verodostojnosti, opaznosti in vplivu zainteresiranih strani.

3.4. Prednostne naloge

Opredelimo lahko naslednje splošne prednostne naloge za doseganje ciljev tematskega programa:

- Omogočanje sodelovanja zainteresiranih strani v okoliščinah, ki niso ugodne, na primer težavna partnerstva, nestabilne razmere, spopadi, pomanjkanje statusa za akterje civilne družbe, slabo vodenje države itd.

---

¹⁰ Svet Evropske unije, dokument št. 14820/05, 22. november 2005.

- Krepitev postopkov za razvoj zmogljivosti in spodbujanje udeležbe pri razvoju v državah in regijah partnericah.
- Spodbujanje čezmejnih in regionalnih pobud, ki dopolnjujejo geografske programe in spodbujajo povezave in zveze med zainteresiranimi stranmi.
- Podpiranje kakovostnih partnerstev med različnimi zainteresiranimi stranmi iz EU in držav partneric.
- Podpiranje pobud, ki krepijo razvijanje zmogljivosti organizacij delodajalcev in delavcev, spodbujajo oblikovanje mehanizmov in struktur socialnega dialoga in zagovarjajo večjo svobodo socialnih partnerjev v okoliščinah, ki niso ugodne.
- Omogočanje aktivnega vključevanja državljanov z ozaveščanjem in izobraževanjem na področju razvoja, zagovarjanja in kampanj.
- Pospeševanje skladnosti glede razvoja na področju izobraževanja, s tem da se otrokom in mladim omogoči dostop do izobraževanja za razvoj.
- Krepitev struktur za dialog in izmenjavo informacij med zainteresiranimi organizacijami s spodbujanjem mrežnega povezovanja in izmenjave najboljših praks ter odnosov sever-jug in jug-jug.

PRILOGA

ANNEX - SUMMARY OF PAST EXPERIENCE

Different types of stakeholders (non-state actors and local authorities) other than central governments both from the EU and partner countries are eligible for funding under thematic and geographic programmes. They are expected to be able to mobilize citizens for development, to address the needs of the population, to operate in a transparent and accountable manner and to prove their specific competencies. These actors implement their own initiatives, but also act as “implementing partners” for pre-defined thematic and geographic priorities. Eligibility in this context has been limited to non-profit making activities and this criterion should be upheld. Profit making activities should not be eligible for funding under the programme since other specific instruments are available for them.

Civil society organisations and networks from the EU, particularly development NGOs, have been involved for years in regular policy dialogue and consultation within the EU. Their initiatives and interventions, funded by the EC, have shown NGOs’ added value both in the EU and in partner countries, by contributing to development policy objectives and supporting capacity development processes. Supporting NGOs has brought innovative approaches and partnerships in civil society to the development process. Compared to public institutions, NGOs are in a better position to reach and give voice to the grassroots. Their capacity to work and effectively deliver even in the most difficult environments, as well as their ability to mobilise EU constituencies in support of development policy issues, are also part of their contribution to the development process. The European Parliament has underscored the specific and irreplaceable role and the utility and effectiveness of NGOs’ development activities, stressing their crucial work in favour of disadvantaged groups in the developing countries, the need to maintain their freedom of action, and the essential role they play in promoting human rights and grassroots democratisation¹¹.

More recently, economic and social partners and interest groups have emerged in the process, very actively and constructively supported by the European Economic and Social Committee and by local and regional authorities from the EU, with the progressive involvement of the Committee of the Regions, plus other actors, such as political foundations and universities, and their respective networks. Although their access to EC funding and involvement in programme implementation have been limited so far, they advocate specific and differentiated issues that are relevant to the development agenda and participate in development policy dialogues and consultations both in the EU and partner countries.

In addition to geographical programmes and humanitarian assistance, different actors have access to a number of thematic budget lines (EIDHR, food security, environment and tropical forests, anti-personnel mines, gender, and health) and to the Rapid Reaction Mechanism. Among these various instruments, the NGO co-financing budget line, created in 1976, best symbolises the partnership between the EU and NGOs on development cooperation. Its size has gradually increased, from EUR 2.5 million to EUR 200 million a year. Since 1979, 10% of the total allocation has supported awareness raising and development education interventions.

---

¹¹ Resolution of 14 May 1992 on the role of NGOs in development cooperation (OJ C 150, 15.6.1992).

Since 1998, the legal basis for the NGO cofinancing budget line is Council Regulation (EC) 1658/98. It fosters quality partnerships for development objectives between NGOs from the EU and civil society organizations in developing countries, so that the budget line preserves the right of initiative in developing countries and allows active participation by European citizens in the development process. Under the Regulation, the budget line cofinances with European NGOs: (i) operations aimed at meeting the basic needs of the poorest sections of the population in developing countries, (ii) schemes to raise European public awareness of development issues in developing countries, in particular relations between developing and developed countries, (iii) measures to strengthen cooperation and coordination between NGOs in the Member States and between such NGOs and Community institutions. The Commission evaluated the instrument after three years, i.e., in mid-2001.¹²

Since the EU's enlargement to ten new member states on 1 May 2004, NGOs from new Member States have had access to funding under the budget line. In addition, awareness raising and development education interventions in and involving NGOs from the new Member States have become a strategic priority in this field. NGOs from new Member States have encountered certain difficulties in obtaining financial support for their initiatives, mainly for reasons linked to their sometimes limited management capacity and knowledge of procedures. With a view to strengthening cooperation and supporting information-sharing among EU NGOs, projects such as TRIALOG and DEEEP have been set up.

The Decentralised Cooperation budget line aims at similar objectives. Following the conclusions of 2003 external evaluation¹³, carried out before the relevant legal basis was extended¹⁴, it was decided that operations and initiatives supported under this heading would be targeted on situations of difficult partnerships and that Delegations would manage these activities, through calls for proposals adjusted to the situation of the country concerned. In order to ensure flexibility, priority was given to supporting decentralised cooperation actors' own initiatives. Compared to NGO cofinancing, the decentralised cooperation budget line involves much less financial resources (around EUR 6 million a year), is not limited to NGOs from the EU, but open to all types of civil society organisations and local authorities from both partner countries and the EU, and provides financial support to interventions in the field. Finally, its focus is on situations involving difficult partnership, when other instruments cannot be used, and the management is the responsibility of EC Delegations in selected countries.

In the light of past experience, the different evaluations and discussions with the different parties involved, the potential of the strategic partnership between the EC and stakeholders other than central governments appears to be under-utilised. In this context:

- Project cycle management is considered to be heavily dominated by the selection process (which has become increasingly complex, particularly with the introduction of calls for proposals) and has neglected project monitoring, which has been reduced to monitoring contract and budget issues.

---

¹² Report 12/2000 – ref. 951568.

¹³ Communication from the Commission to the Council and the European Parliament: Overall assessment of the operations financed by the Community under the Regulation on decentralized cooperation, COM (2003) 412 final, 11.07.2003.

¹⁴ Regulation (EC) No 1659/98 on decentralised cooperation, amended and extended by Regulations (EC) No 955/2002 and (EC) No 625/2004 of the European Parliament and of the Council.

- The selection process has been primarily conceived to rationalise the workload created by the huge amount of proposals received every year as well as to ensure equal treatment and transparency. Strategic policy considerations have not completely been integrated in this process. The process is mainly based on the analysis made of the proposals by independent experts, without giving enough importance to the overall policy priorities decided by the Commission.
- Timeframes in the decision-making process, from the call for proposals to the financial decision, are considered to be too long, which jeopardizes the relevance of the initiative and generates frustration amongst applicants. More generally, the timing, stability and predictability of the calls for proposals should be improved.
- The formal requirements currently applied in calls for proposals represent a substantial administrative burden for the applicants and for Commission staff.
- The different abilities, needs, constraints and sizes of various types of actor should ideally be reflected in the conception of strategies and the selection process (e.g. by using local languages for calls for proposals or for information, and putting in place different kinds and sizes of funding mechanisms according to the capacity and needs of each type of stakeholder).
- Evaluation reports presented by grant beneficiaries should not only describe the activities carried out but also show clearly what effects the intervention has had on targeted populations and beneficiaries.
- The role of the Delegations is considered to be too low-key. They should play the most important part in the selection process and be in charge not just of project monitoring but of raising the awareness of the local population and providing it with information.
- Some modifications of existing rules may be necessary to ensure better involvement of actors from new Member States. They may encounter certain difficulties in obtaining financial support for their initiatives, mainly for reasons linked to their sometimes limited management capacity and knowledge of procedures.

The Commission is currently engaged in exploring new approaches to selection procedures, with a view to both reducing the administrative burden and facilitating access to funding for small NGOs.